

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	J.H. Greeven	Datum	12 september 2018
Doorkiesnummer	030 – 28 68476	Ons kenmerk	5609544
E-mail	j.greeven@utrecht.nl	Onderwerp	Tweede kwartaalrapportage 2018 en aangevulde bestuursovereenkomst Uithoflijn
Bijlage(n)	Kwartaalrapportage en aangevulde Allonge Bestuursovereenkomst	Beleidsveld	Mobiliteit

Geachte leden van de raad,

Hierbij sturen wij u de tweede kwartaalrapportage Werkend Tramvervoersysteem Uithoflijn over de voortgang van de werkzaamheden in de maanden april, mei en juni 2018.

In deze rapportage treft u naast de voortgang van de werkzaamheden van de projectorganisatie, ook de voortgang van de provincie (exploitatie en beheer) en de gemeente Utrecht (Stationsgebied). Ook gaan we in op de totale planning en de financiën van het werkend tramvervoersysteem.

Naast de bijgevoegde kwartaalrapportage informeren wij u in deze brief vooral over actuele ontwikkelingen die na het einde van het tweede kwartaal plaats hebben gevonden (en dus nog niet zijn verwerkt in de kwartaalrapportage). Doordat we u nu per kwartaal in plaats van per half jaar informeren krijgt u al op een eerder moment informatie over en inzicht in actuele ontwikkelingen, waarover pas in de volgende rapportage integraal wordt gerapporteerd. Daardoor zijn nog niet alle inzichten die we u in deze brief melden geconsolideerd en doorgerekend.

Bijgevoegd treft u, naast de Kwartaalrapportage, ook de vastgestelde aanvulling op de bestuursovereenkomst (“Allonge”) aan, waarin de afspraken van december 2017 tussen de Provincie Utrecht en de gemeente Utrecht zijn vastgelegd.

Geheimhouding

Op de financiële bijlagen van de allonge (bijlage 3 en 4) hebben wij tijdelijke geheimhouding opgelegd ex artikel 55 lid 1, artikel 86 lid 2 en artikel 25 lid 2 Gemeentewet op grond van artikel 10 lid 2 sub b en g van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), tot het moment waarop de provincie met haar opdrachtnemers over de financiële gevolgen van de herijking planning Uithoflijn overeenstemming heeft bereikt en dit is vastgelegd. Provincie Utrecht is nog in onderhandeling met opdrachtnemers over gevolgkosten van de gewijzigde planning, waardoor openbaarmaking de economische en financiële belangen van de gemeente en provincie Utrecht schaden.

Planning en risico's

Stuurplanning en hoofdlijnenplanning

Sinds eind 2017 de oplevering van de Uithoflijn is uitgesteld, hanteren we binnen het project een hele strakke stuurplanning die gebruikt wordt om projectorganisatie en opdrachtnemers aan te sturen.

Deze stuurplanning loopt ongeveer 5 maanden voor op de Integrale hoofdlijnenplanning die formeel

Burgemeester en Wethouders

Datum 12 september 2018
Ons kenmerk 5609544

wordt vastgesteld als haalbaar. De hoofdlijnenplanning geeft met een haalbaarheid van 85% aan dat de Uithoflijn in december 2019 volledig in exploitatie gaat. De analyse voor het bepalen van die haalbaarheid wordt ieder kwartaal geactualiseerd. De volgende haalbaarheidsanalyse wordt in oktober uitgevoerd, maar de risico analyse die aan het eind van het tweede kwartaal is opgesteld, geeft nog steeds met een haalbaarheid van 85% aan dat de Uithoflijn in december 2019 volledig in exploitatie kan gaan. Ook blijft het project binnen de kaders van de financiële middelen die na de herijking van de planning beschikbaar zijn gesteld.

Stuurplanning onder druk

Wel komt een aantal mijlpalen in de stuurplanning steeds meer onder druk te staan. Met name een aantal tekortkomingen in de traminfrastructuur moet eerst worden opgelost, voordat we door kunnen naar de volgende fase in het project; het proefbedrijf SABUTO.

We hebben de projectorganisatie opgedragen om op korte termijn inzichtelijk te maken wat de mogelijke scenario's zijn om het werk goed op te leveren. Het scenario dat het meest kansrijk lijkt te zijn, wordt momenteel uitgewerkt en getoetst op haalbaarheid. In dit scenario wordt, voorafgaand aan het proefbedrijf SABUTO, eerst een aanpassing gedaan aan de spoorconstructie op het viaduct Vaartsche Rijn. Over een lengte van 900 meter moet een aanmerkelijk deel van de constructie worden aangepast zodat dit voldoet aan de eisen die vooraf zijn gesteld. Deze aanpassing vergt naar alle waarschijnlijkheid dermate veel tijd dat deze werkzaamheden niet zijn in te passen in de stuurplanning met behoud van de mijlpalen. Het proefbedrijf op het tracé tussen Vaartsche Rijn en de P+R Uithof kan hierdoor niet in oktober, maar pas rond de jaarwisseling van start gaan. In dit scenario is geen mogelijkheid voor de exploitatie tussen de haltes P+R De Uithof en Vaartsche Rijn. Wel gaat dit scenario nog steeds uit van een start van volledige exploitatie in de zomer van 2019 (volgens stuurplanning).

Deze eindmijlpaal van de stuurplanning lijkt haalbaar onder de voorwaarde dat het proefbedrijf geen grote nieuwe issue's oplevert. Als start van de volledige exploitatie onverhoopt niet mogelijk zou blijken te zijn in de zomer, schuift dat door naar oktober of december en behoort de exploitatie weer tot de mogelijkheden. Die momenten voor start van de volledige en eventuele exploitatie passen binnen de kaders van de integrale hoofdlijnenplanning die in december 2017 is vastgesteld. Op dit moment worden de randvoorwaarden voor het slagen van dit scenario zorgvuldig uitgewerkt en gehard. Begin oktober weten wij of start van volledige exploitatie (binnen de stuurplanning) in zomer 2019 haalbaar is en informeren wij u hierover. Wij zullen de in deze brief geschetste ontwikkelingen vervolgens ook weer laten doorrekenen op de haalbaarheid van de hoofdlijnenplanning. De uitkomst hiervan komt beschikbaar in de risico analyse van het derde kwartaal. Tussentijds zullen we u informeren over de voortgang tijdens de informatiesessie voor Raads- en Statenleden die op dit moment wordt voorbereid door de gezamenlijke griffies en is voorzien op 2 oktober aanstaande.

Vermindering aantal risico's

Er vallen ook risico's weg. Zo is de bouw van de wand en overkraging van de fietsenstalling Stationsplein versneld uitgevoerd door de gemeente, zodat aannemer BAM-CUU hier nu het spoor langs kan aanleggen.

Een belangrijke mijlpaal is afgelopen juli gehaald met het transport van een vijftal tramstellen door het stationsgebied, over het spoor. Dat gebeurde voorheen nog met behulp van een dieplader over de weg. Hierdoor kunnen de testen conform planning doorgang vinden, waaronder de belangrijke EMC-testen. Komende tijd wordt hard gewerkt om ook de bovenleidingen aan te brengen om het stationsgebied

Burgemeester en Wethouders

Datum **12 september 2018**
Ons kenmerk 5609544

doorrijdbaar te maken zodat tramstellen ook daar op eigen kracht zich kunnen voortbewegen. Die mijlpaal staat gepland in november dit jaar.

Veiligheidssysteem

Een belangrijk risico voor de stuurplanning is het veiligheidssysteem. Het beveiligingssysteem voor het tracé en de specifieke aansturing van de overweg bij de Koningsweg worden qua hard- en software geleverd door Bombardier. De hardware is inmiddels geleverd, maar van de software moeten updates worden gemaakt om beide elementen aan te sturen. Voor het beveiligingssysteem wordt de werking momenteel uitgebreid getest, maar voor de Koningsweg moet een aparte update gemaakt worden die nog niet is geleverd. Zodra deze er is, naar verwachting Q4-2018, moet ook daar de werking uitgebreid van worden getest en moeten het goed en veilig functioneren aangetoond worden. Dit onderdeel van het werk vormt een risico waar stevige sturing op nodig blijft. Met beheersmaatregelen zorgen we er voor dat dit risico niet belemmerend wordt voor de voortgang van het werk. Zo worden extra veiligheidsmaatregelen genomen en kunnen we weliswaar met gereduceerde snelheid de kruising Koningsweg veilig passeren.

Tracé Vaartsche Rijn – P+R De Uithof

Op het tracé Vaartsche Rijn – P+R De Uithof zijn technische tekortkomingen geconstateerd in de traminfrastructuur die de voortgang van het project kunnen belemmeren. De kwaliteit van het werk is op diverse plekken nog onvoldoende. Dit zijn tekortkomingen die de aannemer van de traminfrastructuur nog moet oplossen voor het werk kan worden opgeleverd. Een van de punten is, zoals eerder in de brief gemeld, de aanpassing aan de spoorconstructie die tot uitstel van het proefbedrijf leidt. In De Uithof, waar ook de bussen over de trambaan rijden, voldoet de combideklaag (slijtlaag op het beton) niet.

Overige actualiteiten

Mijlpaal: doorrolbaarheid stationsgebied

Op 31 juli 2018, rond 2 uur 's nachts, is de eerste CAF-tram over het spoor in het stationsgebied getrokken. Een belangrijke mijlpaal die ervoor zorgt dat het vervoer met diepladers van de remise naar Utrecht Science Park nu verleden tijd is. Dit maakt het mogelijk een nieuwe serie van testen uit te voeren op de nieuwe lijn, met gecombineerde tramstellen en in grotere aantallen. Het is nu ook mogelijk om de trams over het spoor naar de remise te brengen voor onderhoud. De volgende mijlpaal is om het stationsgebied ook doorrijdbaar te maken, met stroom op de bovenleidingen. Omdat in het stationsgebied op verschillende plekken wordt gewerkt, is het belangrijk dat de veiligheid geborgd is. Naar verwachting is het stationsgebied in november 2018 doorrijdbaar.

Spoorgeschied

Zoals we u in de vorige brief bij de eerste kwartaalrapportage al meldden (7 juni 2018), speelt met aannemer BAM nog een geschil over de constructie van de spoorstaven. Inmiddels heeft de provincie de dagvaarding ontvangen en is een zitting voorzien aan het eind van dit jaar. Momenteel zijn wordt de juridische positie van opdrachtgevers in kaart gebracht. Dit zakelijke verschil van inzicht heeft geen effect op de inzet van BAM bij het afronden van de bouwwerkzaamheden en het uitvoeren van het Testbedrijf. Wij informeren u bij nieuwe ontwikkelingen.

Aanvullende kosten Qbuzz

In de vorige Raadsbrief informeerden wij u dat provincie op hoofdlijnen tot overeenstemming is gekomen met Qbuzz over meerkosten als gevolg van de vertraging. De uitwerking van de afspraken vraagt meer tijd. Deze uitwerking is niet van invloed op de werkzaamheden die Qbuzz uitvoert ter

Burgemeester en Wethouders

Datum **12 september 2018**
Ons kenmerk 5609544

voorbereiding op het proefbedrijf. Naar verwachting worden de afspraken voor 1 november 2018 vastgesteld.

Testen gevoelig apparatuur in Utrecht Science Park De Uithof

Afgelopen maanden zijn diverse proeven uitgevoerd waarbij wordt bekeken welk effect de trams hebben op de trillings- en stralingsgevoelige apparatuur in ziekenhuizen en onderzoeksfaciliteiten in USP De Uithof. De meetgegevens van deze Elektromagnetische Interferentie-testen (EMI) worden vervolgens gevalideerd. De tot op heden gevalideerde meetgegevens tonen aan dat de getroffen maatregelen in de trambaan afdoende zijn. Van de laatste testen, met dubbele tramstellen, moeten de gegevens echter nog gevalideerd worden. Die testen zijn bepalend, want dan wordt het systeem maximaal beproefd. Pas als ook die uitkomsten positief zijn, kan met zekerheid gesteld worden dat de maatregelen afdoende zijn.

Allonge

De (financiële) afspraken die wij in december 2017 met de Provincie Utrecht hebben gemaakt, zijn vastgelegd in een Allonge op de Bestuursovereenkomst. Hierin zijn afspraken gemaakt over de financiële verdeling van de meerkosten en verdragingskosten. De gemaakte afspraken zijn gebaseerd op gezamenlijk gedeelde uitgangspunten. De motie van Provinciale Staten die opdroeg tot het heronderhandelen over deze afspraken heeft niet tot een andere financiële verdeling van de meerkosten tussen de opdrachtgevers geleid. Er is vastgehouden aan de oorspronkelijke financiële verdeling die is gebaseerd op de verdeelsleutel uit de Bestuursovereenkomst 2012. Deze verdeling is alles overziende nog steeds actueel. In de allonge worden voorts met de Provincie Utrecht afspraken gemaakt tot intensieve samenwerking en afstemming als het aankomt op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van specifiek openbaar vervoer en mobiliteit in het algemeen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,